

SZÉKELYSÉG

A Székelyföldet és népét ismertető havi folyóirat.

Szerkeszti
BÁNYAI JÁNOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Odorheiu – Székelyudvarhely
Str. Benedek Elek-u.

Csiki varrottas és festékes.

Egyes szám ára 15 Lei.

Előfizetés 1932 évre: 150 Lei. (Tanulók, tanügyiék, papok és nyugdíjasoknak 100 Lei.); Pengőben 6 (kedv. 4 P.) — Előfizetések közvetlen a kiadóhivatalba Odorheiu—Székelyudvarhely küldendők. Magyarországiak előfizetését elfogadja a Studium könyvkereskedés Budapesten, ; Múzeum-körút 21. amely címre legcélszerűbb a 4041 sz. postatakarékpénztári csekkzámlával küldeni, a minden posta-hivatalnál beszerezhető bianco belizetési lapok útján.

A második év kezdetén.

Az elmúlt csonka év 3 megjelent száma, úgy hisszük, mint egy kibővített programm körvonalazta azt a nagy területet, melynek szükségése kis folyóiratunkat életre is hozta. Igyekeztünk, hogy e gazdag témakörből mindig változatos és mindenünköt érdeklő anyagot hozunk le és megkezdjük sok olyan adatunknak a leközlését, amelyeknek az elkallódásától félni lehetett. Ezt a munkát akarjuk — egyelőre a csonka év szerény ismert keretei között — folytatni, de ezt csak úgy tudjuk keresztül vinni, ha legalább az eddigi támogatóink kitartanak.

Szükség volna azonban a hátrálékoknak a beküldésére is. Ugyanis a kedves buzdító sorokkal jelentkező testvéreink — talán az előfizetési díj szerénysége miatt — nem tartották nagyon fontosnak az idejében való beküldést és kihagyták számításból, hogy a lapunk fentartása ép ezekre az apró összegecskékre van alapítva s azok sok helyen lóvén szétszórva, a mi szempontunkból jelentékeny pénzt képviselnek. Ép azért kérjük mindazokat, akik komolyan meg vannak győződve a lapunk fontosságáról, gondoljanak arra, hogy jó akaratuk csak úgy ér valamit, ha a tényleges előfizetésekkel támogatnak is.

Lapunk nem a bizonytalan életű tőkére, hanem a komoly kalákázó munkára van alapítva. A székelyföldi alkotásainkban valaminek a megteremtésére ez volt a legbiztosabb támaszték. Jól láttuk, hogy nagytőkés alapítások mint semmisültek meg és csináltak óriási károkat a székely közületnek és egyeseknek is. De viszont azok az alkotások, melyek a kalákázó munkának voltak az eredményei, azok évszázadok óta hirdetik s fogják hirdetni a székelység alkotni tudó erejét.

Ez az oka, hogy ezt a stilszerű és bevált gondolatot akarjuk átvinni a mi lapunk megalapozásába is! Megértő, kalákázó munkát kérünk! Ha közügyeinknek minden jóakarója ismerősei közt csak egy támogatót nyer meg, úgy biztosítva van a megélhetésünk bázisa. Mi nem tudunk a nagy tőke mintájára hangzatos nagy reklámokkal ezeket elkölteni az előfizetők toborzására. Ezt nálunk csak a szeretetteljes testvéri gondoskodás pótolhatja.

Adja Isten, hogy az új év mindnyájunknak javára váljék s az anyagi válság szűnésével szabaduljanak fel a lelkek a minden ideálist must lenyűgöző béklyók alól.

Tisztelettel kérjük azokat, akik idáig elfogadták a lapunkat, azt a csekély támogatást beküldeni sziveskedjenek, vagy nagy segítségünkre lesznek az által is, ha »retur« jellel visszaküldik címünkre az eddig megkapott lapszámokat. Csak ennyi figyelmességet kérünk s azt is támogatásnak vesszük.

SZÉKELYSÉG.

Megjelenik minden hónap közepén.

Szerkeszti: BÁNYAI JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorheiu—Székelyudvarhely.

Az új év küszöbéről

nem szívesen nézünk vissza! Inkább előre, biztatóbb jövőbe szeretnénk tekinteni. Szeretnők, ha a Székelyföldnek az idők folyamán *kisoványodott termőtalaját*, ép a jövő nemzedékre való tekintettel, megtermékenyíteni lehetne!

Amikor az erkölcsi, kulturális és anyagi javakat állandóan osztó szülőföldünkre gondolunk, nem akarjuk „a szülőföld iránti kötelesség” közismert, sokat hangoztatott frázisát emlegetni, mely csak holmi *könyvradományok időnkénti odalökésére kényszerít!* Nem gondolunk ilyen röviden s gavallérosan elintézett *áldozatkészségre*, hiszen soha anynyit oda visszaadni úgy sem tudunk, mint amennyit onnan elvittünk! Nekünk a szívvel-lélekkal dolgozó s minden alkalmat felhasználók szeretetteljes figyelmességére volna szükségünk, melynek praktikus kivitelére a lapunk hasábjain eddig is volt hely és ezután is lesz!

Rá kell eszmélnünk arra, hogy öntudatos feltett szándék kell vezéreljen a beszerzéseinkben, mert pl. csak a háziipari cikkeink útján ezer módja van a hazafelé való pénzjuttatásnak!

Nyarálási, fürdőzési terveinket is a szülőföld felé való tekintés kell irányítsa!

Be kell látnunk, hogy *székely voltunk nem ünnepi ruhadarab*, hanem a termőtalajunk feljavításáért dolgozónak mindennapi „*viseleje*” kell legyen.

Az ideális elgondolások mellett rosszul esik az anyagiaskodás hangoztatása, de bár csak ennek a megértését hozná magával az új esztendő!

Szabó György.

Számon kell tartanunk a mostan élő olyan egyéniségeket is, akiknek kitartó munkás élete például állhat előttünk. A mai válságokkal küzdő világban szükségünk van a semmiből is teremteni tudó székely erő serkentő utmutatására. Szerk.

Gyergyószentmiklósi róm. kath. egyház plebánosa. Született 1856 február hó 9-én Csiba marostordamegyei községben. Középkiskolai tanulmányait a marosvásárhelyi főgimnáziumban, a teológiát pedig a gyulafehérvári papnevelő intézetben végezte.

Mint fiatal pap a gróf Lázár családnak Medgyesfalván házi tanítója lesz. Mint szentháromsági plebános részt vesz minden társadalmi és gazdasági mozgalomban. 1896-ban Nagyernyére megy át, ahol megalapítja a »Hangyá«-t, majd az egész Erdélyben a legnagyobb tej- és állatbiztosító szövetséget.

E hatalmas és eredményes munkát a központban is észreveszik. Darányi akkori földmivelésügyi miniszter diszoklevéllel tünteti ki.

Nagyernyében a hitélet fejlesztése és mélyítése mellett új templomot, új papi és kántori lakást és iskolát épít, szervezi az Oltáregyletet és a Mária congregatiót.

1905 év az életében fontos forduló pontot képez. Mint püspöki megbízott részt vesz a budapesti nemzetközi alkoholelles kongresszuson s a gyűlés harmadnapján a teljes absztinencia álláspontjára helyezkedik s a következő 1906 évben megalakítja a magyarországi Alkoholelles Szövetséget s megindítja az »Alkoholizmus ellen« című folyóiratot. Később az »Absztinens Pap« és az »Absztinens Nő« című havi folyóiratokat. Bejárja az ország nevezetesebb városait, előadásokat tartva az absztinencia mellett.

Nagyernyei 15 éves áldásos működése után 1911-ben Gyergyószentmiklóson nagy többséggel plebánosnak választották. Rövid itt léte után 1915 július 30-án a Püspökség a gyergyói esperesi kerület főesperessévé nevezi ki.

Az előbbi helyeken már megkezdett társadalmi, vallási és gazdasági működését a gyergyói területen tovább folytatja.

1913-ban megalapítja a most is létező »Tejszövetkezetet«, 1915-ben a »Fogyasztási szövetséget«. Megszervezi a »Katholikus Kört«, a felnőtt leányok »Kongregációját«, 1917-ben a Szociális misszió társulat helyi szervezelét s 1928-ban a Katholikus legényegyletet.

Az egyletekkel beindított szép társadalmi munkát két mintaszerű alkotással tetözi be. Az egyik a »Szeretet ház«, a másik a róla elnevezett »Szabó György Árvaház«, amelyben jelenleg 37 árva van elhelyezve.

Gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök ur e széleskörű munkásságának elismerésül magas papi méltósággal, apáti címmel tüntette ki.

Meghajlunk és tisztelettel nézünk az ősz egyházférfi felé s hódolattal kiáltjuk »Ave abas, te salutant«.

Csáki Mihály.

A csiki székely festékes-szőnyeg.*

Irta: *Vámszer Géza.*

Már-már feledésbe ment a híres székely-festékesünk, de főképp annak készitési módja, mintája, színezése, midőn néhány évvel ezelőtt egy, a Budapestről Csikba származott lelkes uriaszony új lendületet adott ennek az elhanyagolt székely háziiparnak. Dr. Pál Gáborné volt, aki megtanulta a festékesek készitési módját, annak minden csinját-binját,

munkát, kenyeret adott sok székely asszonynak, sőt tovább is oktatta őket. Megkedveltette e festékeseket Kolozsvártól Budapestig és sok megrendelést szerzett ilyen háziszőtt szőnyegekre, amelyek igen izlése- sen beletalálnak bármely modern városi lakásba és úgy olcsóság, tar- tósság, mint szépség tekintetében méltán megérdemlik az érdeklődést és támogatást.

* Egyik e tárgyban érdeklődő olvasónknak, közérdekű voltánál fogva a csiki néprajz szorgalmas kutatójának tollából e helyen adjuk meg a választ. *Szerk.*

Tehát milyen is ez a »divatba jött« csiki festékes ?

Szőnyegnek is nevezik, de a falusi ember ritkán használja a padlófedésére, mert aránylag vékony s így neki e célra nem felel meg, hanem inkább rudra-valónak, asztal- és ágyterítőnek és falvédőnek.

Az érdeklődő feltett kérdéseire az alábbiakban adom meg a rövidre fogott felvilágosítást.

Miért hívják „festékes“ nek ?

Erre határozott választ nehéz adni; valószínűleg az egyszintű, közönséges pokróc féle szőttes megkülönböztetésül nevezték el ennek. A »festékes« ugyanis festett fonállal szőtt *többszínű*, geometrikus mintájú, szép, luxus szőnyeg.

Miből és hogyan készítik ?

Hosszadalmas lenne leírni és megtanulni leírás alapján úgy sem lehet. A hosszában felvetett láncfonál siritett kender, de a szőnyeg maga gyapju fonál. Ugyanazon a szövőszéken (osztóvátán) szövik, amelyen a vásznat, szélessége is rendszeren akkora, amennyit a szövőszék szélessége megenged, de ezt duplán, összevarrva használják. A festékes mintája szimmetrikus és így a varrás helye a szőnyeg szimmetriatengelye. A szőnyeg színe és formája teljesen egyező.

Mi az eredete ?

E fajtájú szőnyeget és mintát megtaláljuk az összes balkáni népeknél (román, szerb, dalmát, bulgár), sőt a török, indus, ukrán keleti népeknél is. Eredete tehát feltétlen keleti. A magyar is keleti eredetű és északi fajrokonainknál (osztyák, vogul) szintén régóta használt e szőnyeg fajta. Az nem bizonyít semmit, hogy nem hasonlít a magyarosnak mondott ruha-, szür-himzéshez, amelynek színezése is más és görbevonalu növénymotívumú diszítése van. Ki tudja, nem-e éppen Csik őrizte meg az ősi, keleti formát ?

De, ha összehasonlítjuk pl. a román szőnyeggel, nagy különbségeket is felfedezhetünk. A csiki festékes színezése: tompa, diszkrét, csak 2—4 szín szokásos, amelyek a legtöbb festékesnél megtalálhatók. A román szőnyeg eleven, ríktó színezésű és sokféle szín tarkálk rajta. A csiki szőnyeg mintája: egyszerű, gyakori a színes csik, míg a balkáni szőnyegek mintája általában tulhalmozott diszítésű és török-arab elemekből is sok belekerült.

Hogy a csiki szőnyeg mintája is geometrikus és nem növényi, mint a magyar diszítések (vagy pl. a perzsa szőnyeg), az a szövés technikájából kifolyólag nemcsak természetes, hanem szinte kényszerűség, mert a kétféle fonál egymásra derékszögben jár.

Az érdekes fonálfestési eljárásról egy másik alkalommal számolok be.

A székely népies ipar és népviselet.

A jelen év nagyobb megmozdulásait, ahol a népnek tömeges felvonulásáról volt szó, hangsúlyozottan bárminemű is volt az, még is az uralkodó vonást a néprajz adta meg.

A májusi budapesti *mintavásár* feltűnő pontja a székely háziipari csoport volt, amely az ideális célok mellett sok jó vásárlót szerzett termékeinknek. Ennél azonban, az ügy mozgató prófétája *Bethlen Mária grófnő* nem állott meg, hanem azóta a szép gyűjteményt szerteszét hordozva, valósággal mozgó kiállítás alakjában mutatta be Pápán, Sárospatakon, Miskolcon, Debrecenben, Tordán, Temesváron.

Junius 7-én a csiksomlyói urnapján, az *ezer székely lány napján* ünnepe volt a szép, harmónikus és amellet praktikus háziipari termékeknek is. (Kár, hogy Háromszék és Marosszék hiányzott onnan!)

Junius 14-én a *homoródalmási barlangnál* rendezett Orbán Balázs-émléktábla avató ünnepélyt sem lehetett volna igazán mással oly meghatóvá és stilszerűvé tenni, mint a több mint 2000 főből álló népviseletet hordó testvérünk színes keretével.

Aug. 2-án *Petőfi halálának évfordulója* vitte székelyeinket az ősi népviseletben a fehéregyházi emlékoszlophoz és a segesváron rendezett estélyre.

A szept. 3—6-án *Marosvásárhelyen tartott ipari és mezőgazdasági* kiállítás főerősségét a háziipari tárgyak képezték. Az udvarhelyiek a fáradhatatlan dr. Gyártás Pálné s a kiváló irányító Haáz Rezső festőművész, a háromszékiek gr. Mikes Árminné és a Marosszékből Szász Mártonné igazán szépet és praktikusat produkáltak.

Szept. 5—6-án a *rom. kath. Székelyudvarhelyen rendezett országos nagygyűlés* volt még jó alkalom a székely népművészet bemutatására. A körmenet valósággal látványosság számba ment.

Okt. 4-én sikerült *állat- és terménykiállítás* mellett jutott szóhoz a népipar Székelykeresztúron és Csikszeredában.

Okt. 11-én a *ref. nőszövetség megyei gyűlése* alkalmával az udvarhelyi ref. tanítónőképző tornacsarnokában a kézimunka kiállítás művészi termékeit látogatta hatalmas közönség.

Ezek az alkalmak bizonyították be legjobban, hogy komoly, céltudatos munkával igenis lehet és kell is munkaalkalmat és keresetforrást nyújtani népünknek.

A kiállítások meg arról győztek meg minket, hogy a szépség, jószág mellett állandóvá csak úgy válhatik a népipar és művészet pártolása, ha azt olcsóbban tudjuk adni, mint a gyári termékeket. Erre mindenesetre törekedni kell s ezt pedig csak úgy tudjuk elérni, ha a

háziiparral való foglalkozásunknak az alap gondolatát, a háztartási munka közt fennmaradó máskülönben üres időnk értékesítése képezi!

A háziipari akcióról mondottak nem volnának teljeseek, ha egyúttal nem sorolnók föl az olyan, már megalapozott vállalkozásokat, amelyek támogatásra érdemesek, így adván meg az alkalmat, hogy egyik a másikunkról tudván, a szülőföldet akármilyen kis vásárlásunkkal is támogathassuk.

Az eddig külföldről hozott vékony hengeres pálcikákból szőtt redőnyös függönyöket, minden méretben és színben olcsón készíti *Balogh Jánosné Cristur—Székelykereszturon.*

Ugyiszintén ott egy speciális háziiparnak az alapját vetette meg *Bartha Károly*, aki csontból készít melltűket (névvel bevágva), egyesületi jelvényeket, monogramokat (nyakkendőtünek is használható), óratokokat, képkereteket stb.

Ma már elismert márkája van a piacon a *Rugănești—rugonfalvi* (jud. Odorheiu) teavajnak.

Hogy apróságokra való figyeléssel is milyen nagy közgazdasági eredményeket lehetne elérni, gondoljunk csak arra, hogy micsoda pénzfolyamatot jelentene *Koroná* falu számára, ha a sablonos, internacionális sport-sapkák helyett: (legolcsóbb 100 lei!) a híres és olcsó taplósapkát hordanók (30 lei!). Semmi akadályja nem volna, hogy »divatot« csináljunk belőle!

A hasonló adataink felsorolását közérdekből is folytatjuk!

Az akció sikeréhez pedig mi kellene? Csak egy kis öntudatos gondolkodás s a szülőföld iránti figyelmeskedés bevásárlásaink alkalmával!

Gyilkostói szonett.*

Irta: *Horváth István.*

*Hallottad-e Gyilkostó meséjét,
A kristály-palakok halk csobogását.
S gyopár-illatos szellők sutlogását,
Cohárdról a fenyvesek zenéjét?...*

*Hallottad-e a melódiákat;
Melyeket a csalogányok dalolnak
És az örökzöld fenyők muzsikálnak?
Láttad-e a hatalmas sziklákat?...*

*Merengtél-e a hajnal tűzében,
Füröszöttél-e meg benne arcodat
S néztél-e magad a tó tükkrében?...*

*Ó jer és vigy magaddal gyopárokalt,
Mert dal csak annak élhet szívében,
Ki átérzi az isteni csodákat!...*

(Gyergyószentmiklós, 1928.)

* A költő dicsőítő megemlékezésének a hatását a Gyilkostói jégsporthaktualitása egy másik oldalról fokozta fel a megérdemelt magaslatra. Szerk.

A tetemrehívás.*

Irta: *Vargyassy Márton.*

A tetemre hívásnak még a pogány korból való szokását az ősi intézményeihez, a vérségi rendszerhez és a régi szokásaihoz ragaszkodó székelység fenntartotta még a 17. században is és tisztviselői által gyakoroltatta.

Ez a szokás pedig abból állott, hogy ha Székelyföldön valakit megöltek s a gyilkost nem lehetett kinyomozni, a halott rokonai panaszára azon helység lakosai, amelynek határában történt a gyilkosság, tartoztak a helyszínen megjelenni s a gyilkost, ha tudták, megnevezték és kiadták, ha pedig ezt nem teheték, úgy kezüket a temetetlenül hagyott fejére téve ünnepélyesen meg kellett esküdniök, hogy sem maguk nem bűnösök, sem a gyilkosról nincs tudomásuk. Aki az esküt letenni vonakodott, vagy akinek keze alatt — míg esküdött — a holttestből vér indult meg, azt a bíróság bűnösnek nyilvánította és halálra ítélte.

Kétségtelen, hogy valamint ezen pogánykori ősz szokásnak, úgy a kereszténységgel együtt hazánkban is gyakorlatba jött Isten ítéleti eljárásnak az a hit volt az alapja, hogy ahol a földi bíró az igazságot föl nem deritheti s a bűnöst ki nem nyomozhatja, ott Isten az ártatlant csodatétellel is felmenti, ellenben a bűnöst a tetemre hívásnál a halott vérének a megindulásával elítéli.

Az is bizonyos, hogy a tetemre hívás pogány szertartása mellett sokkal könnyebb helyzete volt a vádlottnak vagy gyanúsítottak, ki magát ünnepélyes esküvel tisztázhatta, mint a középkori keresztény tüzes vas és víz próbáknál, ahol a tüzes vasat megmarkolva s kezét forró vízbe dugva kellett keze sértetlenségével ártatlanságát igazolni.

A tetemrehívást eltörölte az 1594 február havában tartott gyulafehérvári országgyűlés.

Kimondották ugyan e pogány szokásnak, a tetemre hívásnak az eltörlését, de a törvényt végrehajtani nem lehetett a lakosság ellenállása miatt. Azért a tilalmat 1649-ben ujólag megújították.

Az 1653-ban szerkesztett erdélyi törvénykönyv is kimondotta a tetemre hívás eltörlését, de a törvény tilalma sem tudta a székely nép ősi szokását kiirtani. Udvarhelyszékben a tetemrehívás egészen 1740-ig gyakorlatban volt.

* Részlet a szerzőnek Balassagyarmaton a Turáni Társaság ülésén tartott előadásából.

Egy székely gazda a királynéval van rokonságban.

Dózsa Árpád makfalvi birtokost a csendőrség letartóztatta felségsértés miatt, mert azt állította, hogy a királynéval atyafiságban van. Erre atyánkfia nagy lelkinyugalommal előszedte irásait és bebizonyította állítását.

Dózsa anyja ugyanis Zeyk Anna volt, akinek apja Zeyk Sándor, Zeyk János és Teleki Krisztinának volt a gyermeke. Utóbbi atyja Teleki Domokos, ennek atyja Lajos, aki nagybátyja volt Teleki Máriának, aki egy gr. Rédeyhez ment nőül, Rédey Candia grófnő pedig az 1885-ben elhunyt Sándor württembergi hercegnek lett a felesége s fiuk Teck hercege lett Angliában. Ennek fia Adolf 1917-ben német címeit letette s az angol Cambridge grófja lett s nővére Mary, V. György angol király felesége. Az angol király pedig Mária királynénak unokatestvére. Így a királyné és Dózsa között, ha nem is vérrokonság, de atyafiság (sógorság) tényleg fennáll.

Ennek alapján megszüntettek ellene minden eljárást. Dózsa elmondta még, hogy ő nem dicsekszik a felséges rokonokkal, mindössze annyi történt, hogy amikor a csendőrség jelentése alapján bátyjától megvonták a fegyvertartási engedélyt, Mária királynéhoz fordultak pártfogásért, feltárva előtte rokonságukat. Öt nap alatt meg is jött a fegyvertartási engedély. Az őrmester ezen nagyon csodálkozott s megkérdezte, hogy az ő véleménye ellenére miként juthattak engedélyhez, mire elmondták neki, hogy a királynéval rokonságban vannak s ez hozta fejükre a bajt. (Hargita 1931. 47. 50. sz.)

Székelyek beszélgetnek:

A fahordó kaláka nagyon jól sikerült. Huszár Kovács Péter bátyánk traktálja is komáit, szomszédait, távoli és közeli atyafiságát, akik épülő csürjéhez annak faanyagát hazaszállították az erdőről. Már magasra emelkedett a hangulat az atyafiak között, a jóféle »házifőtt«
pálinka kedvderítő hangulatában és csalóka mámorában enyhülnek a napi gondok és megindul a székely őstermészetet jellemző jóízű évődés és anekdóta.

- Mondja meg nekem Kömény sógor, okos ember-e maga?
- Hát hogyne vo'nék János bá', hogy is kérdez ilyet?
- No, hátha okos ember, amint mondja, megtudná e mondani, hogy minek teremtette az Isten a pityókát?
- Minek? Micsoda kérdés? — hát pityókának!
- No, no, mi végből? — értem én!
- No, mondja, mer' ebből ugysem jó' jó ki.
- Hát csak azért, maga nagyokos, hogy ebben a szorongatott adóvilágban a szegény embernek is legyen minek lenyuznia a — bőrét.

Vidéki ismeretterjesztő előadások a Székelyföldön.

A kézdivásárhelyen megjelenő »Székelyföld« nov. 12 iki számában e cím alatt Földi István egy különösen is kiemelendő akció megindításáról számol be, melynek nemcsak a kultúra terjesztésének igen ügyes módja miatt van nagy jelentősége, hanem egy régen érzett társadalmi bajunk kiküszöbölését van hivatva elősegíteni. Ez pedig nem más, mint az érthetetlen módon (vagy talán nagyon is érthető okok miatt!) a városi és falusi lakosság közt kifejlődött ellentét, amelynek az élet ép most az általános baj és nyomorúság idején le kell tompitanunk.

Földi szerkesztő a közeledés kiépítésének a gyakorlati módjára a következő s követésre érdemes, sőt szükséges eljárást vezette be.

A felkért s jelentkezett előadók témáját leközlí a lapban s azokból a beszervezett községek szabadon választhatnak. Minden faluban valamelyik erkölcsi testület veszi kezébe a rendezést és gondoskodik az előadók ki- és hazaszállításáról s mivel előadók sem tartanak számot semmiféle díjazásra így az előadások teljesen ingyenesek.

A Székelyföldünk minden városa és járási központja egy-egy ilyen igazán kulturális centrum lehetne s így azok nemcsak hivatalokkal kikényszerített fókuszai lennének vidékünknek, hanem igazán érezné a falusi lakosság azoknak melegét és szerető gondoskodást terjesztő hatását is. Így észrevenné mindenki, hogy az ősi római példázat szerint egy egységes szervezetnek vagyunk a tagjai, amelyek egyforma értékűek s egyik a másik nélkül nem boldogulhat.

A fejből kiáramló tudás csak boldogulást hozhat a dolgozó végtagoknak, amelynek bizony csak a centrumból kiáramló friss vérkeringés tud munkaerőt és kitartást nyújtani! Csak e folyamatokból kiáramló meleg hozhatja egymáshoz közel az eléggé izoláltan álló, feldarabolódott s egymással szemben tartózkodóan viselkedő társadalmunkat.

Eddig is történtek, tudjuk, kísérletek ilyen vidéki előadások tartására, de ezt a szervezkedést általánosan s olyan praktikus megoldással kell kiépíteni, mint ahogy azt a »Székelyföld« megkezdte.

Székelyek beszélgetnek:

- Hol jár kied, Istvánbá'?
- Én-e? Én biz'a a bótba vó'tam.
- Aztán lehet-e ott valamit kapni már?
- Valamit igen, de egyebet semmit.

(A. I.)

Testedzés. — Kirándulás.

Székelyföldi jégspport.

A *gyergyószentmiklósi Sport Egylet* nagy agilitására vall a nem régen, az ünnepek alatt a Gyilkostónál megrendezett korcsolya és szánkós kirándulása, amely több napon keresztül pompás előkészítőül szolgált a városban jan. 3-án nagy sikerrel lefolyt korcsolya versenyéhez. Ezt a helyi előnyöket ügyesen felfogó és kihasználó gondolatot nem mindenütt látjuk kihasználva. Pedig egyes dolgainkat itt a sport területén is speciálizálva, nemzetközi viszonylatban is számottevő sportalkalmakat tudnánk a földünk érdekében is »divatba« hozni. A fáradhatatlan dr. Csiky János megmutatta a példáját az ügyesen beszervezett munkának. A lefolytatott verseny reprezentáló szereplői Horosz Béla, Beke-Bojácsy pár, Kiss Magda tehetségük legjavával csináltak propagandát és nyertek meg sok hívet a korcsolyázó sportnak.

Akik a Gyilkos tói feledhetetlen emlékü kiránduláson résztvettek, azok nem igen kívánnak külön környezetet, mint amilyenben részük volt ott. Hiába, olyan filmszerű sziklás parti háterek, amilyeneket a tó környéke nyújtott, itt a közelben nem lehet találni! Bizony egész a Mészkö Alpok tavaiig kellene elmennünk hasonlókért!

*

A székely kitarítás és akaraterő diadalának kell tekintenünk a *Csikszeredában* lefolyt jégghokky versenynek a kolozsváriakkal szemben a szeredaiak javára eldölt eredményét is.

Székely néprajz.

Szentjánosnapi szokás Csikszenttamáson.

Nyári Keresztelő Szentjános éjjelén Csikszenttamáson érdekes szokás divatozik: Az *asszonyok* (csak ők) fűzfa ágakat törnek le és a keresztelnél összegyűlnek, égő gyertya világa mellett imádkoznak Szentjánoshoz, ő hozzá szóló énekeket énekelnek, olvasót végeznek. Ezt k. b. éjjel 2 óráig folytatják.

Eredetéről nem sokat tudunk. Állítólag Szolnok-Dobokamegyében a románok között hasonló szokás uralkodik. Husvét éjjelén *férfi és nő* égő gyertyával a saját házát körüljárja és vontatott hangon ezt kiabálja: »Domne dură despre noi« (az Isten uralkodik felettünk). Ezen kívül imádkoznak is!

Ki tud hasonló szokásokról?

V. G.

Székelykonyha.

Milyen a majoránnás háromszéki kolbász? Most a disznóölések szezonában talán nem lesz érdektelen, ha a mindenki által pompás és szokatlan jó ízűnek talált háromszéki készítmény titkát leplezzük le. Tudjuk nagyon jól, hogy a hány vidék, annyi szokás s ez áll a kolbász töltésre is. Egyik vidéken agyon borsozva, paprikázva, vagy fokhagymával tulfűszerezve készítik s erre esküsznek, mint legjobbra. Azonban, akik ettek a háromszéki finom készítményből, azok soha sem tudják elfelejteni azt a nem tulfűszerezett és még is kellemes aromát, amelynek titka a boltokban is kapható majoránna levél ügyes alkalmazásában van.

Pontos receptet a megőrölt husnak a fűszerekkel való összeadására bajosan lehet előírni, de a mérsékeltén sóval, borssal, tört koriánderrel és szitán áttört majoránnával meghintett hust legjobb leönteni apróra vágott fokhagymának kb. 10 percig áztatott langyos levével. Legcélszerűbb most jó összegyúrás után egy kevés kolbászhust lábasban hirtelen kisütni s úgy megizlelni, aztán tetszés szerint egyik vagy másik fűszerrel felszaporítani. Csak arra vigyázzunk, hogy egyik se kerüljön tulsulyba. A valódi háromszéki kolbászba paprika nem jön.

Az ily módon készített kolbász füstölve kitűnő aromája s jó zamatos lesz.

B. Sólyom Edith.

Intézményeink.

Biró Lajos lett a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium igazgatója. Az új igazgató zetelaki születésű, így jó ismerője a Székelyföldnek s székely íróink emlékének hű kutatója. Örömmel üdvözljük a sok munkát jelentő, de kitüntető megbízása alkalmából.

A székely kaláka munka eredményei. *Székelykeresztúron dr. Elek Dénesné* elnök vezetése mellett *özv. Elekessné Simó Lidia* és *Hercegh Józsefné* lelkes munkálkodásával az egész község kalákázó segítségével megteremtette az aggok menházát.

Gyergyóujfaluban a közbirtokosság a lakosság 800 fuvar és 300 napi kézimunka kalákájával teremtette meg a kulturházát.

Felsőcsernátonban Sólyom Ferenc ref. lelkész érdeme a semmiből megteremtett »Hősökházának«.

Nem a nagy tőke, hanem a szerető gondoskodás ad erőt és melet a felemelt falaknak!

A csikseomlyói tanítóképző átköltözött Kézdivásárhelyre. A változással Brosz Emil tanár, a Székelyföld állatvilágának kiváló ismerője, a művész kezű preparátor a kolozsvári róm. kath. főgimnáziumhoz, Szakáts Antal pedig a brassóihoz helyeztettek át. Helyükbe meg Szász József, a társadalmi munka erőssége mert át Székelyudvarhelyről.

A Székelyföld kutatása.

A kutatás műhelyéből. *Dr. Viski Károly* a Székelyföld öszszefoglaló néprajzán dolgozik. *Haáz Rezső* a székely székér leírásával foglalkozik. *Vasvári Miklós dr.* a gyöngy v. lángbagoly és az uhu ismertetéséhez kér adatokat. *Barabás Samu* nagy gondossággal állítja össze a Székely oklevéltár VIII. kötetét. *Dr. Jekelius Erich* a lignites képződményeink kövületeinek leírását, szép képekkel készíti elő kiadásra. *Dr. Szalay Béla* a bölény székelyföldi vonatkozásaira kér adatokat (vadászatáról fennmaradt mondák, helynevek, amelyek főként Begyenkő s más hasonló elnevezések alatt maradtak fenn.) *Szerkesztőnk* az ásványviz-lerakódások gyakorlati értékesítésén dolgozik. *Meteorológiai megfigyelések* és mérések vajjon hol folynak a Székelyföldön? Rendszeresen jegyzett adatokra nagy szükségünk volna a most meginduló nagyobb fajta fürdőakciókhoz!

A mogyorós tyuk, v. császármadár megfigyeléséről kinek vannak adatai? (elterjedés, életmód, vadászás stb.) Kérjük közölje velünk!

Báthory István lengyel király magyar katonái az 1580-iki muszka háboruban. Szádeczky K. Lajos a székelység történelmének legjobb ismerője a sok levéltári kutatása alapján igen érdekes megvilágításban tárgyalja ezt az érdekes, mozgalmas

kort, amelyben az erdélyi csapatok közt a székelyek is jelentősen vettek részt Európa tértelmenének a csinálásában. Ugyanis Marosszékből Nagy Péter, Nagy István, Munkácsi Ferenc, Somogyi János kapitányok vezetése alatt 100—100 ember, míg a Becz Imre által toborzott csikiak közül Nagy András 101, Orosz Mihály 95 gyalogossal vettek részt a lengyel hadjáratban. (Hadtörténelmi Közlemények XXXII. 1931.)

Viski Károly: Székely tűzhe-lyek. (Ethnographia—Népélet Bpest. 1931) 42 rajzzal. 1930 októberében Háromszéken (Málnás, Kilyén, Gelencze, Bikfalva, Zalán, Kálnok, Haraly, Sepsiszentgyörgy) Csikban (Somlyó, Csobotfalva), Aranyosszéken (Szentmihály, Mészkö, Várfalva, Bágyon, Torda), Marosszéken (Mezőbánd) szerzett értékes tapasztalatait dolgozza fel, kivitelben is művészi értékű rajzok kíséretében. (Szerző és Haáz rajzai.)

Haáz F. Rezső: A székely ványoló. (Ethnographia—Népélet, Bpest. 1931. 55—62. 11 képpel.) A lövétei (Udvarhelym.) határába tartozó Dobogó-fürdőnél levő Esz Laji ványolójának részletes ismertetése. Hasonló tanulmányokhoz például szolgálhat. (A rajzok maguk is nagy művészeti értéket képviselnek!)

Dr. Soó Rezső: Vegetációs tanulmányok a déli Hargitában. A. Debr. Tisza I. tud. társ. honism. biz. kiadv. VI. (1929—30) 1—26.

Székelyföldi lexikon.

Rabonné rózsája. A Parajd melletti Rabonné várának egy feltűnő gömbös sárgavirágú növénye, mely egybűt zergeboglár, pünkösdi rózsza (Kézdivásárhely) néven ismeretes (Trollius europaeus).

Földégés. Ilyen nevű hely több van a szép hargitai plátón az udvarhelymegyei részen. Az egykori mocsarak kiszikkadt s tözegesedett foltjai sokszor meggyultak a pásztorűzektől és sokáig égve, feltűnő nehéz füstjűkkel hívták fel a lakosság figyelmét (Szarkakő fölött Homoródremete és Gyepes községék felé és a korondi lázon. I. Nyárády E. Gy. A vizek és vízben bővelkedő talajok növényzetéről a Hargitában. Szék. Nemz. Muz. Emlékkönyv. 1928. 557 l.)

Firtos vára. Az udvarhelymegyei Firtosvár-alja községtől északra fekvő 1062 m. magas leszakadt részlete a hargitai nagy plátónak. Kidobott vulkáni andezit törmelékből van felépítve s az innen kihullott feltűnő nagy tömbök népmonda születésére is adtak alkalmat (Tóbiás köve, Jenőné kocsija). Az Etéd felé eső magas part falának leomlott kopasz fehér foltját Fehérlónak nevezik (monda) s színváltozását időjósásra használják. A tetején most is látszanak a II. József császár által felosztott Ferencrendiek kolostorának a romjai. (A kincskeresők állandóan turkálják a helyét). Kegyeletes szép szokása a szomszédos firtosvár-aljaiaknak, hogy aug. végén 3 évenként az elszármazottak itt gyülekeznek össze, a Firtos kutja mellett rendezett kis ünnepély keretében ápolják a szülőföldhöz való szerető ragaszkodást.

Irodalom.

Gyümölcsstermelésünk fellendítésére Gyerkes Mihály nyug. ig. tanító, gyümölcsstermelési szakértő, megírta »*A Legujabb Gyümölcsstermelés*« című, most megjelent könyvet, az okszerű és modern gyümölcsstermelésnek, képekkel illusztrált, mindenre kiterjedő, jeles utmutatóját, mely a székelyföldi tapasztalatok felhasználásával készült. A gyümölcsstermelés iránt érdeklődő közönség egy kiváló szakmunkát nyert ezen könyv megjelenésével. Kapható a könyvkereskedésekben és a szerző-kiadónál Odorheiu. Ára 50 L. Karoljuk fel a gyümölcsstermelést, mert azt okszerűen üzve, kitűnő jövedelmet hoz a régi, tisztán csak gabonaművek termelésére alapított gazdálkodásunkkal szemben.

Szöcs—Peltzer: Hargita Induló.

A székely anyaváros, székelyudvarhely népszerű sport-egyesületének ajánlva jelent meg nemrégén a fűlbemászó melódiája induló, zongoraletétben, amelynek a trióban énekelt szövegrésze már közismertté vált. (Beszerezhető dr. Peltzer Vilmosnál Odorheiu. Ára 30 L.)

Szentmártoni Kálmán: Nagy nyomorúságok a napoleoni háborúk után. Történetíró munkatársunknak most hagyta el a sajtót e korfestő tanulmánya, melyet az Erd. Muz. Egyf. márc. 10-én tartott előadása s az ott elért sikere után is nagy érdeklődéssel vártunk. A mai időekkel való állandó összevetéssel érdekes párhuzamot von a székely s az erdélyi adatok kiemelésével. Ára 20 Lei s kapható a szerzőnél. (Cristur, jud. Odorheiu.)

Lapszemle.

Kérjük székelyföldi laptársainkat, hogy munkájukról való beszámolókat kedvéért is küldjenek cserepéldányokat.

A Magyar Nép Ünnepe. A Kolozsváron hetenként megjelenő általánosan ismert és közkedvelt lap most ünnepelte meg 10 éves fennállásának évfordulóját. Őszinte örömmel üdvözljük laptársunkat e szép s teljesítményekben példaszerű mult után. Örömnk annál nagyobb, mert e lap fejlődése *Gyallay Papp Domokos* bencédi (Udvarhelym.) székely testvérünk nevéhez fűződik, aki nemcsak a székely népelet rajzolásával szerzett sok érdeklődő tisztelőt fajtánknak, hanem mint szervező, az ősi székely szívósággal emelte a lapot a mai magas színvonalra.

Aranyosvidék. (Torda.) Már régóta a vajudó földgázkérdés foglalkoztatja a közönséget. Az egszéből az tűnik ki, hogy szerencsétlenségünkre még az Istenadta kincseinket sem tudjuk a lakosság javára értékesíteni. Furcsa fényt vet a gázvezetőség felfogására, hogy mozgalom indulhatott meg a fafűtésre való visszatérés dolgában. — Korkép Aranyoszék népének mai életéből (Pálffy M.) részletes és hü »körtünetrajz«. A szerkesztőnek »Keress a könyvet!« című költeményét (46 sz.) de jó volna alkalomszerűen minden községben elszavalni. (Könyvtáralapításra való alkalmi vers.)

Székely Nép (Sepsiszentgyörgy) az egykori *Székely Nemzet* folytatása, most ünnepli ötven éves fennállását. Vidéki lapjainknál e hosszú s törhetetlen munka ritkaság s a köz által értékelt elismerést jelent. Örömmel gratulálunk e ritka jubileumhoz.

Erdély (Kolozsvár). Az Erd. Kárp. Egyesület honismertető folyóirata az 1918-iki munka megszakítása óta a II-ik évfolyamát töltötte be s a mult évi számainak minket érdeklő főbb cikkei az Orosz .E : Gyergyóremete gyógyfürdő (64—5 l.), Orbán Balázs-ünnepély a homoródalmási cseppkőbarlangnál (78—81), Szabó I. : Székely buja (régí népv. 127 l.), Bányai J. : Orbán Balázs Szejkefürdője (97—100 l.), Blomberg C. : Este a Mohos-tónál (vers), gr. Logothetti O. : Három s félnapi körutazás a Székelyföldön (101—111).

Csiki Lapok (Csikszereda). A »Balkánizáló« erdélyiek címen Virág Z. öntudatos erélyességgel utasítja vissza Gaál Gaszton meg gondolatlan nyilatkozatát. Hiába, mindig voltak és lesznek olyanok, akiknek a székelység termelő munkakészsége fáj! Fáj bizony az összehasonlítási alkalom miatt! (47. sz.)

Székelyföld (Kézdivásárhely 83. sz.) Laczkó László gazdag programmal adó cikke az új társadalmunk fölépítésének feltételeit fejtegeti. »Magyar tanya Bucuresti mellett« cím alatt Künne háromszéki birtokosnak érdekes átköltözködését és próbálgatódzását ismerteti.

Lármafa.

Az első év címlapja és tárgymutatója előkészületben.

HORVÁTH ISTVÁN gyergyókilyénfalvi székely testvérünk hanglejtő költeményei mindig szívesen fogadott olvasmányai voltak a csiki közönség előtt. A Gyilkostó sport aktualitása révén készséggel adunk helyet a szép helyet dicsőítő gondolatainak.

A JÖVŐ REMÉNYSÉGEI: *Ifj. Részegh Tamást* Budapesten állatorvossá avatták. — *Kanabé Antal dr.* kézdivásárhelyi orvos a budapesti oklevele után most szerezte meg a jasi egyetem doktorátusát. — *Balogh Zoltánt*, a csiki kamarai képviselő Balogh István fiát a budapesti műegyetemen avatták mérnökké. — *Lázár Vilmost* Gyergyószentmiklósról a budapesti egyetemen orvosdoktorrá avatták. — *Dr. Dávid László* kézdivásárhelyi születésű székely testvérünk most tartotta első szentmiséjét Rómában, ahol tanulmányait végezte.

VESZTESÉGEINK: *Dr. Böckh Hugó* a budapesti földt. intézet igazgatója munkaerejének teljességében, 57 éves korában, váratlan elhunyt. A kiváló kutató gondoskodásának köszönhető az erdélyi földgázzal kapcsolatban a székelyföldi előfordulások felkutatása. — *Máthé Áron* hajóskapitány a munka minden terén beválló honfitársaink típusa, 41 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt Palermóban. — *Bálint Balázs* kénosi tanító, a szorgalmas kertészkedő mester, 49 éves korában meghalt. — *Adámosy Gábor* a kövendiek igazi lelkipásztorát nov. 22-én temették el az egész vidék őszinte részvételétől kísérvé. Aranyos-szék lakossága s az unitárius egyház erős munkás tagját veszítette el benne. — *Martonosi Gálffy János* szől. és borászati főfelügyelő elhunyt Egerben. Kiváló szakismeretével s óriási munkabíró képességével becsületet szerzett a székely névnek.

AZ ELSŐ SZÉKELYFÖLDI FILMNEK, a *Gyilkostó* mesébe illő részleteinek az előző kolozsvári bemutatása után ez év első napjaiban Gyergyószentmiklóson is megtörtént az első vetítése a vidéket jól ismerő közönség osztatlan tetszése kíséretében. Mikor jönnek utána a többi székelyföldi szép részletek? Vagy csak Gyergyóban van az ilyesmihez megértő és agilis gárda?

GRÓF MIKÉSZ JÁNOS szombathelyi püspököt most ünnepelték 20 éves főpásztori évfordulója alkalmából. A Székelyföld szülöttét és az anyaváros egykori főesperesét innen hazulról is örömmel köszöntjük.

SZÉKELYUDVARHELYI MAGYAR UTCANEVEK. A legutóbbi utcarendezési alkalommal a következő új utcanevek kerültek be a hivatalos jegyzékbe: Ady Endre, Bartha Miklós, Benedek Elek, Kriza János, Majláth püspök, Orbán Balázs. A régi népies elnevezésekből megmaradtak: Szőcsök, Csizmadia, Timár, Muzsikus, Csere, Király, Szent János utcanevek.

GYÜMÖLCSTERMELŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ TÁRSULAT tartotta meg alakuló gyűlését dec. 6-án Székelyudvarhelyen. Ettől, e téren egészen új alakulattól sokat várunk, mert új utakon halad s igen fontos szerepe lesz a székelyföldi gyümölcsközségek megszervezésénél. Sok törvényben biztosított előnye van az ilyen szövetségi megszervezéseknek s hisszük, hogy az első példaadó kezdeményezést siker koronázza. A szervezkedésnek igazi mozgatója Gyerkes Mihály, akit a Gazdasági Egyesület és Megyei Gazdasági Kamara támogat munkájában. Dec. 16-án megalakult Csiky Attila elnöksége alatt az *udvarhelyi gyümölcsközség*. E mintára alakult meg Benkő Dénes kezdeményezésére *Torján* is. E gondolat érdekes tovább fejlődését jelenti Balogh Elek mérnök terve, amely *Kézdivásárhelynek* gyümölcskert-városává való fejlesztését tűzi ki célul!

TEMESVÁRON IS MEGALAKULT A SZÉKELY EGYESÜLET.

A szülőföldjükről elszakadt testvéreink egymásra találásának e szép jelét örömmel üdvözöljük s hisszük, hogy a mai nehéz viszonyok közt nemcsak kulturális szükségleteikben lesznek egymásnak segítségére, hanem a megélhetés nehézségeiben is egymásban támasztékot nyernek. Az új egyesület a Magyar Házban alált otthonra.

A LEPRÁ GYÓGYÍTÁSA SZÉKELY EMBER NEVÉHEZ FÜZŐDIK. A Székelyföldről szétszóródó tehetségek egyike, a kézdiszentkereszti (Háromszékm.) születésű Boldizsár Lajos boldogulást Braziliában keresett, ahol az ottani lepra telepen egy új módszerrel sikerült e szörnyű betegség ellen gyógymódot kitalálni. A minden téren magát feltaláló s magát hasznossá tenni tudó székely fajunknak ezt az új esetét örömmel említjük meg s büszkék vagyunk rá!

A SZÉKELYFÖLD TERMÉSZETI RITKASÁGAINAK nagyított fényképeit készítette el dr. Balogh Ernő, a Marianum kiváló geologus tanára. A szép képek az intézet falán gyönyörűségei a látogatóknak (Szent Anna tó, Gyilkos tó, Torjai bűdös barlang, Szovátai sósziklák Tordai hasadék, Torockói Székelykő, Marosvásárhely, a sorozat folytatódik.) Amint értesültünk, tisztán a propagandára való tekintettel, e képek darabonként 150 lei-el be is szerezhetők!

KRIZBAI SZÉKELY TESTVÉREINK komoly kultur munkát csinálnak. Most könyvtár alapítását vették tervbe. Támogassuk őket e munkában! Van mindenikünk könyvtárában egy-két nélkülözhető darab, küldjük el nekik (cim: Domokos Gyula karvezető Crizbav, Str. Lunge 223., jud. Braşov).

AZ ERDÉLYI REF. EGYHÁZKERÜLET ÚJ FŐGONDNOKA. A legfelső kormányzó testület eddigi tagjai Ugron István, gróf Teleky Arthur, gróf Bánffy Miklós és dr. Bethlen György gróf közé az idén a nagy közgyűlés Bene Ferenc dr. sepsiszentgyörgyi születésű, de most dési lakós székely atyánkfíat választotta meg főgondnoknak. Minden jó ügy támogatására kész, fáradhatatlan és eddig is eredményes munkás élet elismerése volt a szerencsés választás.

A Székelység munkájához támogatásukat megígérték: dr. Nagy Jenő (tört.), dr. Sándory Mihály (közg.)

Támogatóink, akik az 1932. évre előfizettek lapunkra. (A zárójelbe tett számok a múlt évről áthozott pluszt jelentik az illetők javára, amelynek kérjük a kiegészítését.) Ajtay Lajos Boldești (60 L.), Balázs Márton Nagyvárad, Bálinth Lajos Csiksomlyó, Bálint Vilmos Csikszenttamás (10 L.), Buday Árpád dr. Szeged, Farkas Sándor dr. Sz. keresztur, Fülöp G. Torda (50 L.), Gönczy Sámuel Kelementelke (10 L.), Horváth Árpád Krizba (30 L.). Jánossy József Siménfalva (50 L.), József Dezső Gyula (1 P.), M. Kiss Lajos Miskolcz, Kozma András Bpest 13 példány, Máthé Béla Poroszló, Székely Gyula Várfalva (30 L.), Útő Lajos Sz.-keresztur (10 L.), Csiky János dr., Fülöp József, Sándory Mihály dr. Gyergyószentmiklós, Szabó József Gy.-remete (50 L.), dr. Török Andor, Kézdivásárhely, dr. Barabás József Bpest.

Szerkesztői üzenetek.

Sch. Szentés. Szíves elnézésed a téves címzés miatt Egy ilyen nagy üzemnél nem csoda! (T. i. egyedül nekem kell mindent csináljak, mert fizetett alkalmazottakra nem telik!) Csak Te és Lovas gondolnátok csak erre felénk, vagy csak a Te és a posta altiszti jövedelmeitek bírnák meg a nagy terhet?

Gy. P. Kvár. A Puskásékra vonatkozó adatokat köszönjük s várunk még kiegészítéseket s akkor leközöljük, Hálás köszönet figyelméért!

Pista, Kv. A lapod adatait köszönöm s jó gyakorlati ötleteidhez gratulálok! Károly bácsinak gyógyulást kívánunk!

dr. Bp. A Sz. Horváth-féle székely nóták ára zongora kísérettel 30 lei. A két szólamra irt és teljes szövegű dalok füzete 20 lei Ujabb nóták közlését már sokan kérték, de a gyűjtőjük el volt mostanában foglalva a csoportos kiadással, de legközelebb valami érdekes vigabb természetűt fog leközölni! Tehát csak türelem!

Csiki Lapok és többeknek. Vannak »fekete« olvasók is, azért tévednek el lapszámaink.

? *Bpest.* A Puskás cikk megküldéséért köszönet. Nem is gondolja, mennyire jól esik a nem várt figyelmeskedés. Miért nem közli nevét?

V. M. Köszönet cikkeldért. Jönni fognak!

P. F. A múlt évi lapszámokat sajnos nem küldhetjük.

Most jelent meg

Rákossy Zoltán

Magyar Pantheonja

a magyar irodalom kiválóinak ismertetésével. — Iróinkról való megemlékezésekhez megbecsülhetetlen segítség. — Beszerezhető a Studium könyvkereskedés útján (Budapesten, Muzeum-körut 21). Ára füzve 3 P., kötve 4-20 P.

Menyasszonyok figyelmébe.

Legjobb alkalmi ajándék még ma is a **székely házliszottes**. Kész áru asztalneműekben, törülközők, vásznak és nyári szottesek minden minőségben. Legolcsóbban elvállal szövére len-, kender-, gyapju- és pamuffonalakat. **TÖRÖK DÉNES** szövőmester, SZÉKELYKERESZTURON. Cristurul-Odorheiu.

Egy ekkora egyszeri hirdetés
30 Lei, négyszeri 80 Lei.
Kérjen ajánlatot!

Hátrálékosok ne feledkezzenek meg a díjak befizetéséről.

**Régi könyveket vesz és elad a Hungaria Antik-
várium Szeged, Magyarország.**

„Avicultura“ Baromfitenyésztő Szövetkezet

Cădăciu—Kadács, p. Simonești. — Jud. Odorheiu.

Tenyészt:	Elad:
Amerikai Fehér Leghorn,	Tenyésztőjásokat,
Vörös Rhode Island és	Napos csirkéket,
Erdélyi Fehérkopasznyaku tyukot	Növendékállatokat,
Khaki Cambell és	Tenyésztőrzseket és
Pekingi kacsát.	Tenyészkakasokat.

Árjegyzék ingyen.

Ajánljuk olvasóink figyelmébe az

ERDÉLYI TURISTA c. folyóiratot,

melynek székelyföldi akciója mindnyájunkat érdekel.

Előfizetési ára egy évre 60 L. Szerk.-kiadóhiv. Braşov, Szent János-u. 7.

**Megjelentek a székely falvak ma élő népdalai,
zongorakisérettel Sz. Horváth Lajos Kiadásában.**

(Cristur—Székelykeresztur.)

Erdélyi, különösen székely vadászaink erkölcsi kötelessége előfizetésével
támogatni a

Vadász Újságot.

Szerkeszti: Dr. papolci Földessy György. Tg.-Mureş—Marosvásárhely,
Str. Sf. Gheorghe 54. — Mutatványszám kívánatra ingyen.

Megnyilt újból teljesen átalakítva a **székelykereszturi műmalom** az új tulajdonos:
Fried Adolf személyes vezetése alatt. Ajánljuk a környékbeli érdekeltek figyelmébe!

Rádiókról, melyek elsőrangú minőségben vannak megépítve,
régí készülékek átalakításáról, kijavításáról kérje
olcsó ajánlatomat. Cim: **Jakó Albert** tanár rádiótechnikai műhelye.
Odorheiu—Székelyudvarhely.